

DIRECCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Cadena de Cort, núm. 11.—PALMA.

AIXÒ DE MIRACLES, JA HA PASSATI

AIXI parlan donantse tò de despreocupats y de sabis molts de pipiolis des nostros dias creguent tirá p'en terra se veritat cristiana y volguent ridiculísá lo que anomenan fanatisme de ses donetes de front curt y beneituras d'en temps primé.

«Un temps, diuhen, tot eran miracles; are ja no 'n s'usan. Avuy tot s'explica per se ciencia.»

¿Perque ataca s'impiedat moderna els miracles del Cristianisme, sino perque regoneix en ells un poder irresistible per afirmá se veritat catòlica? Així sempre s'ha considerat el miracle, encare que no siga s'única prova de divinidad á favor de nostra religió sacrosanta. Aquesta convicció ja se mos manifesta en la resposta del Salvador Diví á n'els deixebles del Batista segons conta l'Evangeli d'avuy. No per duptes que tengués el Precursor de Cristo, de la seua divinidad, que ja havia confesada solemnement devant las turbas que el seguían p'el desert diguent: «vat aquí l'anyellet de Deu, que lleva els pecats del mon», sinó per més y més confirmá á sos deixebles en la fê de la divinidad de la persona del Redentor, los enviá desde la presó, ahont estava detengut p'el gran crim d'haver dit la veritat al escandalós Herodes, á preguntarli: «¿Sou vos el qu' esperám, ó n'hem d'esperá un altre?»

A n'aquesta pregunta costestá així el soberano Mestre: «Anau y digau á Joan lo qu' haveu sentit y vist; els cegos hi veuhen, els coixos caminan, els leprosos son curats, els sortshisenten, els morts resuciten, etc...» Li demanan si es el Mesias promés y esperat, y Ell soles, contesta ab obras y no ab paraulas, obras qu' acreditan de manera induptable la divina missió del qui las efectua. Així el poble que cuant espontánea y uniformement parla sol esser eco fahel de la veu de Deu, ha considerat sempre el miracle com á prova evident é innegable de divina missió.

Per aixó els moderns impíos, que voldrian veure afollada la Relligió dins els pobles ahont encare reyna y aufegá la fê que la sustenta, atacan per medi del ridícul, pués altra arma no tenen més noble, al miracle, diguent: «qu' aixó ja ha passat, qu' avuy ja no se veuhen miracles, qu' un temps tot eran miracles perque els pobles encare

estavan atrassats, pero qu' are ja han entrat dins la major edat y la civilizació del nostro sigle rexassa aquestas pamplinas.

¿Que los diré jo á n'aquets filosos tan *enllustrats* qu' ab una garrotada arraconan tota l' historia y tancan els ulls á la llum?

No hi ha dupte, que en els primers sigles cristians abundavan més els miracles pués, un arbre tendre, com fá notá un gran Pare de l' Iglesia, necessita regá més qu'un arbre ja crescut y ben arrelat y arbre tendre era la fe cristiana en els primers sigles; pero tampoch cap dupte algún al que tenga mitja unsa de bona fê que sempre ha fets Deu miracles á través d'els sigles y en els nostros temps continua fentné. Me bastaria per convence á cualsevol, que no se obstinás en no esserhó, enviárló á l'ampolla de la sanch de S. Jenaro á Nàpols y de S. Pantaleó á Madrit y veuria en las primeres vespres del día de la festa de pronta liquidarsé la sanch y posarsé á bullí á la vista de tothóm y torná á son estat normal passada la festa, y sobre tot l'enviaria á la Cova de Lourdes ahont brolla perenne y als ulls de tots una verdadera font de prodigis, de curacions repentinas, d'enfermedats humanament incurables, y de conversions no menos miraculosas de pecadors endurets, y envelits ab lo pecat. Que vajan á Lourdes els incréduls dels nostros dias y que mos expliquin las curacions casi diaris de malalts renunciats d'els metjes per las lleys de la ciencia; pero si aixó no poren, com no podran, que confessin ingenuament s' existencia del miracle en el nostro sigle, puis mal podran lograr tapar el sol de la veritat ab les boires de ses estúpidas negacions.

Aixó de miracles pues no ha passat, sino que pareix qu' avuy més qu' en temps anteriors Deu vol regá ab més abundancia de miracles s' arbre de la fê que l' ardor de las humanas passions té casi sech. ¡Deu siga per sempre beneit y glorificat!

FRA PERE.

SANTS Y FESTES

DE LA PRESENT SETMANA

- Día 10.—Dilluns.—Ntra. Senyora de Loreto.
- Día 11.—Dimars.—S. Dámaso papa.
- Día 12.—Dimecres.—S. Donato y S. Ermógenes mr.
- Día 13.—Dijous.—Sta. Llucía vg. y mr.
- Día 14.—Divenes.—S. Espiridió bisbe y cf.—Dij uni
- Día 15.—Dissapte.—Sta. Cristina vg.—Dijuni.
- Día 16.—Diumenje.—✠ III d' Avent: S. Valentí mr.

El Día Grande de España

No seríamos fieles intérpretes de los sentimientos de nuestra querida patria, si en la gloriosa festividad de nuestra augusta y celestial Patrona, no recordáramos el magnífico testimonio de piedad y devoción que ofrece la ilustre y noble ciudad de Palma. En alta voz lo proclaman la esplendidez de las funciones que en todos los templos se celebran, donde afluyen un número inmenso de fieles con el laudable objeto de acercarse á la sagrada mesa, y de enfervorizarse con la audición de fervientes sermones, himnos sagrados y cantares de alabanzas que por donde quiera resuenan.

Este entusiasmo por el dulce misterio de la Purísima Concepción no está sólo circunscrito al sagrado recinto de los templos, traspasa más allá de sus umbrales. Óyese como el cañon guerrero con su potente voz saluda el orto del sol de tan solemne día; en cuyo ocaso el vecindario de Palma refleja de viva luz sus calles y plazas.

Este entusiasmo no es nuevo, es el entusiasmo de nuestros padres, que tanto cooperaron con trabajos literarios con sus oraciones y con sus limosnas y fundaciones, al enaltecimiento de las grandezas inenarrables de la Virgen Purísima.

Este solemne culto á la Santísima Virgen, se remonta á nuestra gloriosa reconquista. En efecto, apenas libre nuestro patrio solar de aquella horda de salvajes que, desprendidos de las montañas del Africa, por donde quiera sembraron el terror y espanto, se erigió un altar consagrado á la Purísima Concepción en la iglesia de Trinitarios de Palma y, posteriormente, otro en el suntuoso templo que fué de PP. Dominicos.

Jamás podrá olvidarse Mallorca que la señalada victoria de su conquista fué debida á la protección que la Virgen Purísima dispensó á su gran devoto D. Jaime el Conquistador; ni jamás desde aquel fausto día los mallorquines han dejado de prestar fervoroso culto á la Inmaculada Madre de Dios.

Los primitivos Obispos, que tan dignamente pastorearon la grey Mayoricense, entallaron en el báculo pastoral la devoción á este misterio que con tanto celo han continuado sus sucesores. El primero de los decretos sobre la devoción al misterio de la Purísima, según los documentos que hemos alcanzado á conocer, es debido á Fray Guido de Terrena, honra y prez de la religión carmelitana, muy distinguido por su saber, como lo manifiestan sus escritos. Andando el tiempo, sigue su marcha triunfal esta devoción. D. Luis de Prades, cuyo Pontificado ha sido el de más larga duración, concedió indulgencia á los que ayunasen en su vigilia y exhortó á los pueblos á celebrar la fiesta de la Purísima Concepción con la mayor solemnidad.

Cierra la serie de los primitivos Obispos D. Juan Vich y Manrique insigne Prelado, cuya devoción á la Virgen Purísima llevaba grabada en sus entrañas. A él se debe que diariamente después de completas resuene en esta Sta. Catedral la magnífica antifona «Tota pulchra», él fué quien acabó la obra de la Catedral, costeó su portal mayor, poniendo en el mismo la imagen de la Concepción; él quien dispuso que la función de este día se celebrara con la mayor solemnidad, que se hiciera procesión como la del Corpus en honor de María Inmaculada y que con ocho días

de anticipación se anunciase al pueblo con el alegre tañido de las campanas esta gran festividad de la celestial Señora.

Plácenos sobremanera como españoles y mallorquines que si bien es verdad que la voz universal de las naciones todas ha dado constantemente testimonio solemne de la creencia y devoción al misterio de la Purísima, esto de un modo especial la nación española. Regístrense los gloriosos anales de todos sus siglos, los polvorientos documentos de los archivos, las inscripciones de las ciudades y pueblos, y á voz en grito nos anunciarán la Concepción Inmaculada de la Virgen Purísima. Si nos remontamos á nuestros reyes godos, si descendemos á la dinastía austriaca y á la actual, veremos que los monarcas, en sus gloriosos edictos y en sus pragmáticas, se han distinguido siempre en honrar y venerar este misterio.

Antes de la unidad nacional, los diferentes reinos que había en nuestra ibérica península ya se esforzaron visiblemente en la defensa de este misterio. Los reyes de Aragón llamaban á la fiesta de la Purísima la fiesta de la real casa. La corte de los condes de Barcelona la celebraba con la mayor pompa y suntuosidad. Los reyes de Navarra y de las Castillas nos ofrecen documentos que acreditan su devoción.

Los teólogos de mayor renombre como el eximio Suarez, el sapientísimo escritor llamado el Tostado y antes que ellos nuestro Raymundo Lullio, se complacían en ejercitar su pluma escribiendo volúmenes demostrando con sólidos argumentos que la excelsa Madre de Dios fué inmune del pecado original.

Los poetas Lope de Vega, Jáuregui, Fr. Luis de Leon y tantos y tantos otros consagran á la Purísima las notas más melodiosas de su lira. La autoridad, la sabiduría y la piedad se complacen en cantar sus alabanzas.

¿Qué quiere, pues, decir un celo tan fervoroso, una opinión tan unánime, un voto tan universal? Tiéndase la vista por las ciudades, las aldeas, los palacios de los reyes, las cabañas de los pastores, y donde quiera que se fije, oiremos resonar las alabanzas de los devotos de la Concepción Inmaculada de la Virgen Santísima.

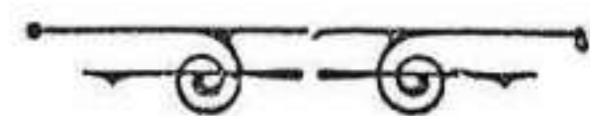
PRECÁRIA

Su baix l'Inmaculada, m'apar veurer l'imatge
Del mártir de Bujía, l'il-luminat Ramón;
La ploma ab sa ma dreita, que li serveix de llansa
Per fitorar la gola del infernal dragó.

Ja, desde el sigle tretze, l'Escola Luliana
Va proclamá 'l Mistèri que 'avuy celebren tots;
Per ço los nostres pares, per ço 'ls Jurats de Palma
Votaren per Patrona la Santa Concepció.

¡Oh! Reina de los mártirs, ¡oh! Setial de sciència,
La Santetat mostraumos del vostro defensor;
Y cuant alsèm s'estátua, de glòria coronada,
Honrant al Savi martir, eus honrarem á Vos.

B. FERRÁ.

Pabellóns

ELS veynats de sa plassa del Olivar en son perseguits. Primer hey posaren es *de la Ilusión*, de fatxada monumental, ab uns globos grochs y vermeys y unas banderas espanyolas demunt, que dava goix veurêl. Pareixia un *pabellón* de s'Exposició universal. Els vespres hey havia una animació espantosa. Una moneya feya d'en tant en tant exercicis gimnastichs en es *vestíbulo*; una orquesta que era una especialitat per atacá ses persones nívioses, tocava unas pessas acabades, pegant cada bramull..., mentres repicant una esquella en forma de campana es *pabellonistes* se esgargamellavan cridant: *Vayan pasando, señores! ¡Engan la bondad de pasar deprisa, que la función va á empezar al momento... Vayan pasando señores... y bones repicades; y d'en tant en tant pasava qualque atlotêt á prende entrada.. No heu vist may mes escullida concurrencia de atlots y criades.*

Y, vos assegur qu'era una diversió... p'es veynats que tenian mal de cap.

S'en dugueren es *pabellón de la Ilusión*, pero, p'es seu conhort hey quedá es del *¡Pim! ¡Pam! ¡Pum!!! (escuela de tiro al blanco)*, d'aspecte no tan grandió com s'anterior, pero a n'aquí tampoch faltavan ses banderetes de rúbrica, ni dues figures de tiradors, (pintats al oli per qualque celebrat), un dels quals pareixia un pelotari enrabiat qu'anava á rebatre sa pilota enterra per esbutsarlê. Es professorat era de lo més distingit, y es deixebles y espectadós, de sèt anys fins a denou y de atlots que sortian d'escola fins a mossos de sabaté, hey havia de tot y bò...

Es frêt y s'aire de neu d'es Teix qu'embocava p'es carré de Snt. Miquel, pareix que varen arruixar aquest según *pabellón*, més propi de s'estiu que de s'hivèrn, pues estava dispost com ses casêtes del Ram.

Però, a *medida* que se desfeya aquell, ni anavan construint un altre, d'exterió mes *severo*, y d'interior... (jo no hi he entrat, però, per lo que's veu de defora, un s'en pot fer es carreg.) Pareix que en aquest si exhibeixen vistes y *si donan* audicions fonográficas.

Els vespres tocan també *escogidas piezas...*

Un forasté progresista, mos deya s'altre dia, que aquesta barracota, *que tenía su razón de ser allá en el siglo XV, desdice de la cultura de Palma...*

Jo crêg *que por sus tierras d'ahont* mos venen aquests pabellóns, *pasa lo mismo*, pero jo, qu'estich conforme de tota conformitat en tot lo que representi progrés, no pug *menos d'aplaudir* uns pabellóns *que tanto contribuyen al embellecimiento de nuestra capital.*

PERE ESTEPA

LO MISTERI DE LA CONCEPCIÓ DE MARÍA

Tota pulchra es Maria.

Axampla 'l cor, rassa d'Adam maleyta,
Condemnada a la pena de la mort,
Dintre l'eternitat l' hora beneyta
Sona de redempció pe' l teu conhort.

Del paradís la porta está tancada
Y lo camí que hi mena está borrarat,
Més la veu del Senyor altra vegada
Un hort de mes delit t'ha regalat.

L'orgull enmatziná la teua vida,
Y l'amor la farà revivre al cel
Quant l' hora del Senyor sia enmplida
Y treta al mon de lo pecat la rel.

Axampla 'l cor, rassa d'Adam maleyta,
Y canta himnes de gloria a ton Senyor;
Concebuda es María, d'Ell beneyta,
Y la serpent tremola de pahor.

Angels immaculats que veis la gloria
De Deu devant son trono immaculat,
Cantau per mí vosaltres la victoria
Que ha guanyat a l'orgull la Caritat.

Cantau, cantau, las glorias de María,
Encarnació de tot l'amor de Deu,
Ella es la que 'l Senyor ja prometia
A Adam cuant va trencá 'l precepte seu.

Ella es l'eleta del Senyor per temple
De la puresa y celestial amor,
Y eternalment ella será l' etzemple
De la magnificencia del Senyor.

Ella es la dona humil, la dona forta
Que, armada ab les virtuts de l' Increat,
D'un novell paradís ve a obrir la porta
Quant lo cap de la serp haja esclafat.

Ella del Creador es la clemencia
Que cobre l'univers ab son mantell,
Y per lo mon perdut de l'innocencia
Dona d'amor del cel un mon mes bell.

Ella estava ab l'Etern quant fo aufegada
La terra per les aygues de la mort,
Y Deu diguè per Ella: *altra vegada*
No trametré a la terra eixa dis-sort.

Estava ab Deu quant la paraula aquesta
Deu diguè al homo al munt de Sinai
En mitx del llamp, del tró y de la tempesta:
No tendrás altres Deus devant de mí.

Y après, quant la criatura adulterava
Ab la vida y ne feya un Deu de l'or,
També María ab lo Senyor estava
Y de sos ulls tancats n'exia 'l plor.

María, amor de Deu, tota puresa,
Vina a netejá 'l mon de tot pecat,
Qu'ets l'esperança per l'Etern promesa,
Lo fruyt de l'arbre sant de Caritat.

Per la piadosa Omnipotencia ombrada
Ynfantarás Jesús, lo Salvador,
Essent per tots los setgles exalgada
Verge Mare de Deu, del sant amor.

Misericordia del Etern, María,
Ves al peu de la creu, que Deu ho vol,
A passar las tres hores d'agonia
Del humanat llinatge per consol.

Y consumada de salut la obra
Alegri á l'univers ton esperit,
Y alsant lo vel del mon de Deu, descobre
La segona creació de l'Infini!

ENDREÇA

María, Verge Santa, Immaculada
Mare del Redemptor,
Acullnos per tos fills, dona'ns posada
A la casa payral del sant amor.

† VICTORIA PENYA

ORACIÓ P' EL PAPA

La Congregació Primaria Romana dels interressos catòlics, que va promoure les festes per commemorar el L' aniversari de l'exaltació del nostre Santíssim Pare Lleó XIII a la dignitat de Cardenal y el XXV de sen Pontificat, ha resolt que dites festes comensin ab lo reso, en tot el mon, do l'oració que segueix, aprovada per l'autoritat eclesiàstica:

«Senyor, ajonellats davant la vostra Divina Magestat, vos suplicam qu'ascolteu ab benevolenci els prechs fervents que vos dirigim per nostros venerable Pare Lleó XIII.

Renovau a favor seu aquell miracle que altre temps vareu fer a benefici de Sant Pere, quant l'àngel trencà ses cadenes mentres els feels pregaven per ell ab fervor.

El Vicari de Jesucrist gemega també avuy baix del cautiveri a ne que tenen sotmesa l'Església els seus maliciosos e insolents inimichs. ¡Ah! Defensaulo y conservaulo per major gloria del vostre sant nom y per be de tota la cristiandat.

Y puig sou rich en misericordia, Senyor, concediu a Lleó XIII la gracia de qu'el seu Pontificat sia de mes llarga durada qu'el de Sant Pere a la Catedral de Roma; que tenga la dicha de veure el triomf de l'Església demunt els seus inimichs y la tornada de tants de fills allunyats de la casa del Pare de tota la familia cristiana. Així sia.»

Aquesta oració será enviada a tots els Bisbes del mon catòlich y els feels la resarán en llengua vulgar a totes les esglésies del univers y a la mateixa hora día 1 de Janer de 1905 y el 20 de Febrer del mateix any, XXV aniversari de l'exaltació a la Catedral de Sant Pere de nostre benvolgut Papa Lleó XIII.

NOTICIES HISTÓRIQUES

Any 1533.—Dia 15 de Decembre, així d'aquesta miserable vida el V. Dr. don Gregori Genovart pvre. y canonge de la Santa Església de Mallorca, persona molt zelosa de la gloria de Deu, logrant aquest'illa, per la seua intercessió, veurerse abundantement provehida de blat, en temps d'una espantosa carestia, gracia que l'hi fonch revelada per una imatge de Cristo venerada en l'Església de la Verge de la Mercê, així es, qu'antes de l'exclaustració, ab agrahiment d'aquest benefici, lo magnífich Ajuntament de Palma el dia de se festa l'hi regalava sis ciris ab las armes de la ciutat.

Rebut y agrahit

Un atent B. L. M. de D. Joseph Ortiz y Moreno, nou Secretari del Govern Civil de la Provincia, oferintse en qualsevol cosa sempre que sia inspirada en la més severa rectitut.

¡Ja mos agrada!

Que conti també en nostre modesta ajuda en tot lo qu'el pogem servir

En-hora-bona.—Be la mereix y de bon grat la dam a nostros bon amich y colaborador Mossen Manuel Cortés, qu'ha rebut el premi que fa poch temps va guanyar en el Certamen de l'Academia Mariana de Lleyda ab son estudi sobre els escriptors dels tres primers sigles qui parlaren de la Mare de Deu. Es una verdadera joya d'art, una rosa de plata de gust exquisit, mol ben imitada, d'efecte encantador.

Que Deu li do enginy perque no sia aquest premi el darrer ni 'l millor.

SETMANADA AB... FRASSES

S'ús d'aquestes *frases* de que vos vench á parlar ha estat comú á tot temps. No es necessari retreure exemples; s'Historia n'está la mar de plena. Una sola expressió, una paraula diu més qu'un protocol; y ab ella se dona a conèixer *¡já es de rahó!* es caracte, s'energia, es cor noble y es clar enteniment dels qui les digueren ó escrigueren.

Pero may com ara s'ha fet tan necessari aquest us. Avuy es precis que s'escriptor y sobretot s'orador estude una manera de dir que cridi s'atenció sobre alló mateix qu'un mil y un ja han dit, y engirgoli a sa seua manera una expressió, un mot, que fassi alsá es cabeyes de punta y rompre ab grans mostres d'assentiment y aprovació, encare que despres d'examinat y pensat un poch (*después del calor*) fassin riure per ses butxacas, per haver resultat *una planxa*; y aquesta necessitat se cubreix per medi de lo que noltros deim: *frases*.

No es precis avuy ser cap geni ó savi, com altre temps succehia, per manetjá aquestes frases, sinó que tothom te dret (ó sino el *roba*) coma recurs per salvá sa seua obra, sia dramática, oratoria ó literaria, de fer ploure frases a balquena, valdement caigan tan be com una busca dins s'uy, ni sian gens escrupuloses de barayarse ab s'octau manament. *¡Es farest!*

Això no vol dir que no n'hi haja d'oportuníssimes que sian veritats com un temple; així, s'escrigué sobre sa nostra festa nacional (alias) del *banyam*: *es la fiesta española que marcha de prole en prole*. Y això es ben vè; *el hecho lo prueba*. Y per tant ja tenen que recapitolejá y posá emperons els qui no volan ser espanyols per no consentir es que corri per dins ses seues venes *la sangre torera*, y més ara qu'es secso *debil* (ó sia *el fuerte* del sigle vinent) *se ha entregao al arte con toa er arma* y se podrá dar es cas que la *prole* resulti torera de ses dues cames.

Veisne aquí una que no recort de qui es, pero si va en sèrio, fa cara de Salisburri ó de Chamberlain: *Las notas diplomáticas se mandarán envueltas en balas*. Y es casi segú que se devia tractá de qualcuna de ses *naciones moribundas* (altra frase).

De quina no cab' ducta sobre la seua *veracidad* es sa que vaig a transcriure d'una tayadura de diari que quart desde es comensament de sa guerra ab sos Estats-Units; es un *parte* patriotich que totduna ja me cridá s'atenció; allá va tot sensé perque no perdi es saborino: *Ha llegado, procedente de Manila el General Primo de Rivera quien ha dirigido al Gobierno español el siguiente telegrama: «La escuadra yanhee podrá destruir los pueblos indefensos; pero apoderarse de Manila jamás. Ojalá lo intentara para gloria de España.»* En efecte, casi no heu intentá, com tots sabeu, sino que s'ho va fer seu tot ab ú; y qué? Valgué més aquella *frase* tan valenta que se deixá senti per tot lo mon y fer possá carn de gallina als inimichs, que sa derrota (y es ben segú) que se segui y sensa la cual no hagués tengut aquella tan *bon eferte*. *¡Vaja un bròu!*

Abont abundan molt y en plouan a farfallons es entre sa nostre gent política, pero també se prestan a moltes interpretacions; tothom coneix aquella tan gastada ara derrerament p'en Romero Robledo; *No aspiro al poder*. Ab la qual no vol dir altra cosa sinó qu'anyora molt sa *pottrona ministerial*, de la que fa temps fou deshereditat y *¡s'en du una lata!*

Y això es un'altra: *Estamos prontos al sacrificio*. Es sa que gastan tots els qui empenyan a sa *menjadora* ab esperança de poré *entrá*. Y no expressan altre cosa sino que estan prompts, no al propi sacrifici, sino á *sucrificar* lo poch que resti dels ultims *sacrificis*.

Escuadra tendremos. Es sa de s'últim ex-ministre de Mária. Al manco aquest no diu com la tendrém, supós que voldrá dir *tronada*.

UN MUSICH DE L'ARRAVAL

INTERESANTE

A los señores suscriptores de fuera de la capital que se hallen en descubierto con esta Administración les agradeceremos que se pongan al corriente antes del 1.º de Enero próximo.

Imprenta de José Mir.—1900